

PROTIVZDUŠNÁ OBRANA OPERAČNÍ MANÉVROVACÍ SKUPINY VŠEVOJSKOVÉ ARMÁDY

Operační manévrovací skupina (OMS) bude plnit úkoly při rozvíjení operace zpravidla v čele úderného uskupení vojsk vševojskové armády nebo i ve značném odtržení od tohoto čela, a to zvláště na nejdůležitějších směrech bojové činnosti armády.

Je zřejmé, že cílem nepřítele bude tuto činnost omezit nebo zmařit. K dosažení tohoto cíle bude nepřítele používat i vzdušné prostředky, a to stíhací bombardovací a bitevní letouny, ale i bitevní vrtulníky.

Lze předpokládat, že úder vzdušného nepřítele budou vedeny prakticky proti všem prvkům sestavy OMS (při jejím přesunu, zasažení i v průběhu její bojové činnosti), ale zejména při překonávání vodních překážek, horských masívů (např. při průchodech soutěskami a průsmyky).

Bitevní vrtulníky jako velmi pohyblivé protitankové prostředky může nepřítele použít především na čáře zasažení OMS, při zasažení druhých sledů nebo záloh, zvláště při vedení boje ve složitém terénu. Napadat bude i speciální odřady, které se vyčleňují k ničení důležitých objektů nepřítele.

Stíhací bombardovací a bitevní letouny budou vést úderu na vysílané před-

sunuté odřady, speciální odřady a čela hlavních sil OMS především malými skupinami letounů (zpravidla dvojicemi nebo roji). Hlavní síly OMS bude nepřítele ničit většími skupinami letounů, současnými nebo postupnými údery (v počtu několika letek), zvláště v době jejího zasažení.

Pro názornost uvádím některé orientační normy taktického letectva nepřítele k ničení a umlčování některých jednotlivých prvků sestavy vševojskové divize v tabulce 1.

Z tabulky je zřejmé, že počty potřebných letounů k zničení a umlčení jsou značně nižší u typů A-10 a F-16, což vyplývá z jejich možného vyzbrojení a použití přesných zbraní.

U bitevních vrtulníků lze předpokládat, že při vedení palby protitankovými řízenými střelami ze vzdálenosti 2 500 m může vrtulník zničit do 4 až 8 tanků než je sám zničen.

Z toho je vidět, že stíhací bombardovací a bitevní letouny nepřítele i bitevní vrtulníky budou pro operační manévrovací skupinu natolik nebezpečné, že mohou vzhledem ke svým manévrovacím a palebným možnostem činnost OMS nejen omezit nebo zpomalit, ale i zároveň zmařit.

Tabulka 1

Úkol	Cíl	Potřebný počet letounů	
		F-4, D, E	A-10, F-16
Umlčet	- velitelské stanoviště divize	4	2—3
	- oddíl taktických raket	4	2
	- dělostřelecká baterie	2	1—2
	- tankový prapor	12	4—6
	- tanková rota	4	1—2
	- radiotechnická hláska	4	2—3
Zničit	- tankový prapor	30—60	8—12
	- tanková četa	4	1—2
	- oddíl taktických raket	12	4
	- dělostřelecká baterie	6	2

Organizace protivzdušné obrany operační manévrovací skupiny bude závislá především na:

— složení, výzbroji a typu vševojskové divize,

— úloze divize v operační sestavě armády před jejím určením jako operační manévrovací skupiny,

— celkové organizaci protivzdušné obrany v pásmu armády.

Význam složení, výzbroje a typu vševojskové divize je dán zejména možnou různorodostí výzbroje prostředků PVO u jednotlivých vševojskových divizí.

Prakticky se mohou vyskytnout čtyři základní možné varianty výzbroje vojska PVO u divize:

— motostřelecká divize s organickým protiletadlovým raketovým plukem malého dosahu (MD),

— tanková divize s organickým protiletadlovým raketovým plukem blízkého dosahu (BD),

— motostřelecká divize s organickým protiletadlovým dělostřeleckým plukem (MPLD),

— tanková divize s organickým protiletadlovým dělostřeleckým plukem (MPLD).

Porovnání potenciálních palebných možností prostředků PVO u těchto typů vševojskových divizí jsem uvedl v tabulce 2.

V tabulce uvedená celková matematická naděje ukazuje výsledný počet možných zničených vzdušných cílů nepřítele všemi prostředky PVO divize. Výpočet je uskutečněn na základě spotřeby jednoho palebného průměru protiletadlových raket a střeliva.

Z toho je zřejmé, že k vytvoření OMS z hlediska zabezpečení protivzdušné ob-

Tabulka 2

Typ divize	Palebné možnosti prostředků PVO				Celková matematická naděje
	útvár PVO	čety S-10	čety 30mm PLdvK	družstvo S-2	
Tanková s plrp BD	11	0,92	0,1	0,57	12,6
Motostřelecká s plrp MD	8,4	0,92	0,1	1,02	10,4
Tanková s plp MPLD	0,08	0,92	0,1	0,57	1,7
Motostřelecká s plp MPLD	0,08	0,92	0,1	1,02	2,1

rany je nejvýhodnější tanková divize s organickým protiletadlovým raketovým plukem blízkého dosahu. To je zdůrazněno i celkovými bojovými možnostmi protiletadlového raketového pluku blízkého dosahu, které nejvíce odpovídají charakteru bojové činnosti OMS.

Poněkud méně výhodné je vytvoření OMS z motostřelecké divize s organickým protiletadlovým raketovým plukem malého dosahu (vzhledem k horším manévrovacím možnostem a sníženým palebným možnostem při PVO pochodových proudů). Nejméně příznivé je vytvoření OMS z divize s organickým protiletadlovým dělostřeleckým plukem. Protože posílení divize palebnými prostředky PVO armády je v současné době nereálné, může být za určitých podmínek uskutečněna záměna organických útvarů PVO vševojskových divizí ve prospěch OMS s cílem zvýšit účinnost její PVO. Tato záměna však má řadu organizačních potíží.

Podle úlohy divize v operační sestavě armády může být OMS vytvořena buď z prvosledové nebo druhsledové divize.

Je-li vytvořena OMS z prvosledové divize bude nutné organizovat její protivzdušnou obranu v období:

- přeskupování a zasazení,
- vedení její bojové činnosti v průběhu útočné operace.

Z hlediska účinnosti PVO je pro organizaci protivzdušné obrany příznivější období přeskupování a zasazení. Přestože organické prostředky PVO divize budou mít sníženou účinnost vlivem svého postupného přeskupování, bude účinnost PVO zabezpečována prostředky PVO armády. Dále jejich vhodným uskupením a součinností s prostředky PVO sousedních vševojskových divizí. Kromě toho lze zvýšit účinnost PVO zasazované OMS působením stíhacího letectva frontu, a také i působením dalších prostředků PVO frontu.

Snížení účinnosti PVO lze očekávat při vedení bojové činnosti OMS, zejména při větším odtržení od hlavních sil armády. V tomto období bude účinnost protivzdušné obrany zabezpečena působením organických prostředků PVO OMS. Ve prospěch OMS může působit ještě v tomto období svým zvýšeným úsilím stíhací letectvo frontu.

Je-li vytvořena OMS z druhsledové divize bude nutné organizovat její protivzdušnou obranu:

- při přesunu a zasazení,
- v průběhu vedení bojové činnosti.

Přesun divize na čáru zasazení bude bráněn především jejími organickými prostředky PVO a dále i celkovým systémem PVO armády. Podle organizace vojska PVO armády může být OMS bráněna účinně zejména tehdy, je-li u armády organicky začleněna protiletadlová raketová brigáda středního dosahu (viz obr. 1). Ke zvýšení účinnosti PVO přesunu OMS lze využít i stíhací letectvo frontu ze stěhu, umístěné na letištích poblíž nebo v pásmu přesunu divize — OMS.

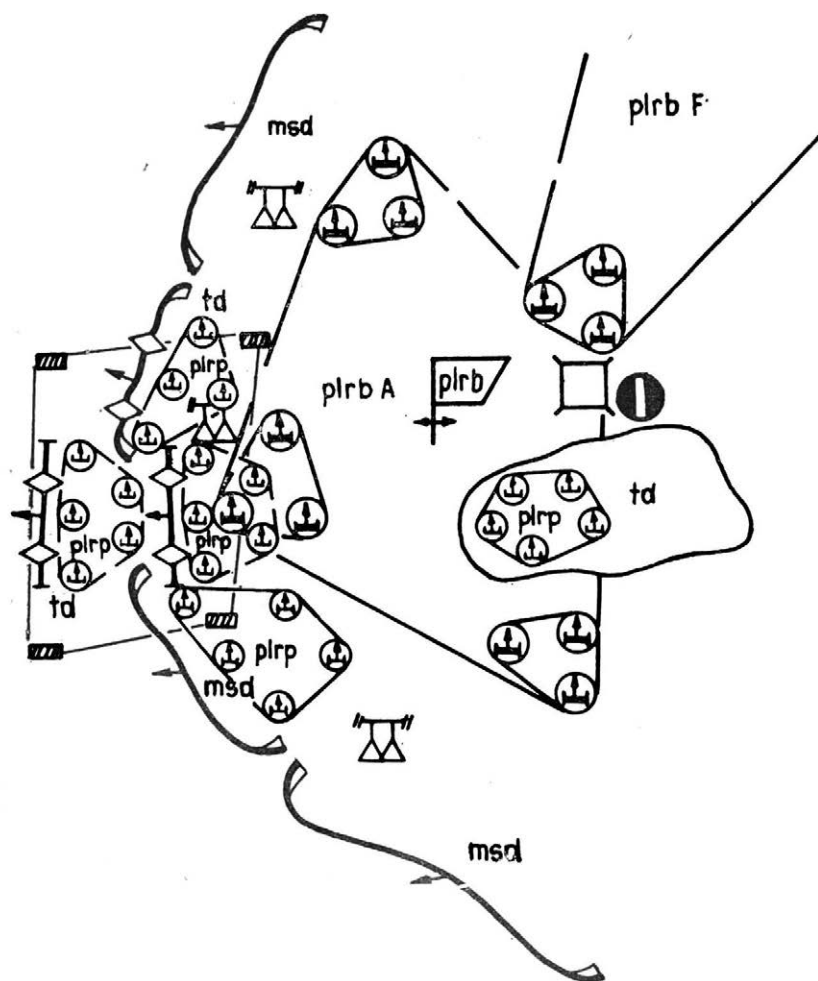
Zasazení OMS bude z hlediska PVO bráněno nejúčinněji jako v 1. variantě, kdy budou bránit její zasazení kromě organického útvaru PVO i útvary PVO sousedních divizí, zejména raketové a stíhací letectvo frontu. Z armádních prostředků PVO bude výhodnější varianta, kdy u armády je začleněna protiletadlová raketová brigáda středního dosahu. V tomto případě lze vhodným přemístěním některého palebného oddílu bránit bezprostřední zasazení v daném prostoru podle plánovaných variant. Navíc lze předpokládat, že ve prospěch zasazované OMS mohou působit i některé další palebné oddíly.

V případě, kdy armáda má organický protiletadlový raketový pluk malého dosahu, bude protivzdušná obrana OMS při zasazení vyžadovat zvláštní manévry pluku. Ten se zpravidla vykoná na úkor dalších objektů PVO armády, a to zejména v situaci, kdy OMS bude tvořena z tankové divize nebo divize s organickým protiletadlovým dělostřeleckým plukem.

Protivzdušná obrana OMS v průběhu vedení její bojové činnosti bude vycházet především ze situace ve které se nacházela při zasazení.

Nejvýhodnější bude opět varianta, kdy armáda má protiletadlovou raketovou brigádu středního dosahu. V tomto případě je možné počítat s jejím působením (např. hodnotou jednoho oddílu) ve prospěch OMS v některých případech i po celou dobu prvního dne jejího vedení boje (palebný dosah 30 až 40 km). Dále pak lze účinnost PVO zabezpečit, mimo organické prostředky PVO, ještě působením stíhacího letectva.

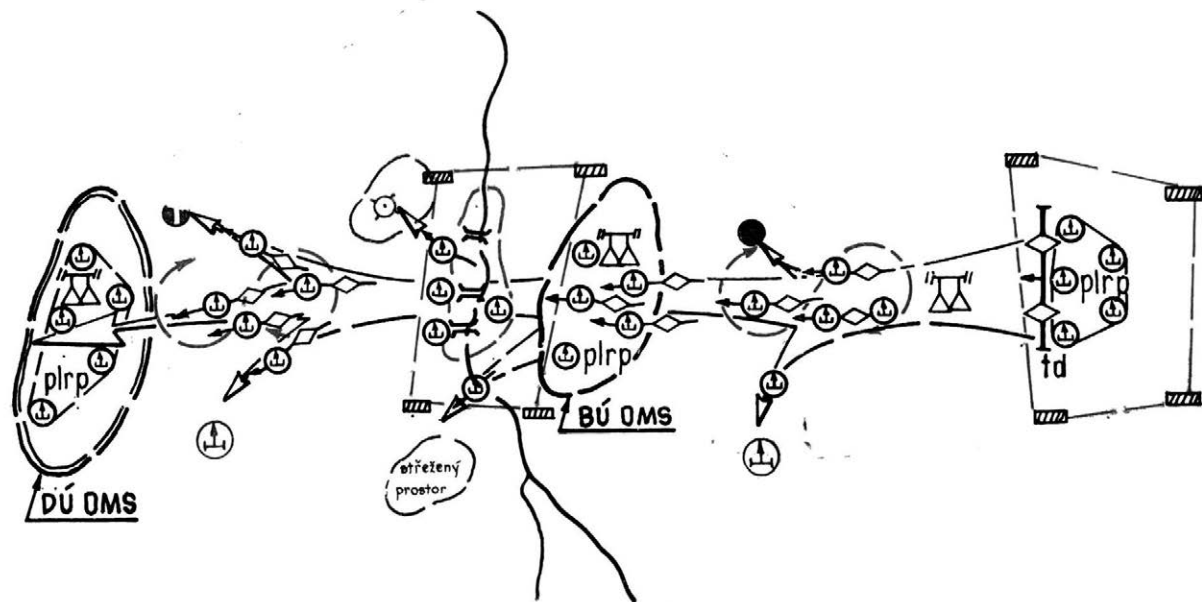
Bude-li OMS vyslat předsunutý odřad nebo speciální odřady, je nutné posílit jej buď některou z čet, nebo celou protiletadlovou raketovou dělostřeleckou baterií vševojskového pluku. V obzvláště důležitých případech vyslání těchto odřadů bude je vhodné ještě posílit i protiletadlovými raketovými bateriemi, zejména blízkého dosahu (viz obr. 2).

Obr. 1

Bude-li OMS přecházet do pronásledování, je nutné jednotky PVO začlenit do čela předbojových a pochodových sestav k ničení vzdušného nepřítele při jeho úderech na OMS střelbou z krátkých zástávek. Je zřejmé, že činnost prostředků PVO bude často decentralizovaná do palebných jednotek.

Ve všech případech vytváření OMS bude nutné prostředky PVO ještě před zasedáním doplnit raketami, municí a pohonnými hmotami na maximální hodnotu přepravní kapacity. U protiletadlových raket a munice může dosahovat přepravní kapacity až hodnoty 3,5 palebného průměru — tedy hodnoty, která odpovídá sou-

Obr. 2

dobým normám několikadenní spotřeby. Vyšší spotřebu protiletadlových raket a munice lze dále zabezpečit:

- posílením útvarů PVO přepravní (kompletační) kapacitou ještě před zasazením,
- organizováním vrtulníkové přepravy raket, munice a PHM v průběhu vedení bojové činnosti OMS.

Z hlediska **organizace PVO armády** může být účelné začlenění jedné RTH z radiotechnického praporu PVO armády do sestavy OMS. Tak se zkvalitní průzkum vzdušného nepřítele a uvědomování o něm nejen ve prospěch OMS, ale i ve prospěch hlavních sil armády (podle hloubky odtržení OMS od hlavních sil armády).

X Soudobý význam operační manévrovací skupiny a předpokládaný charakter činnosti vzdušného nepřítele při úderech na OMS jako prvku operační sestavy vševojskové armády nebo na jednotlivé prvky OMS vyžaduje:

- organizovat PVO operační manévrovací skupiny především protiletadlovými raketovými útvary, zejména blízkého dosahu,
- účelnou organizaci PVO při zasazení OMS vytvořením odolného, smíšeného uskupení prostředků PVO,
- zvýšené požadavky na stíhací leteckou obranu, zejména v průběhu vedení bojové činnosti OMS,
- maximální využití přepravní kapacity, protiletadlových raket a munice u jednotek a útvarů OMS, popřípadě jejich posílení.

Pro bezprostřední zabezpečení PVO u operační manévrovací skupiny bude pak charakteristická zejména:

- snížená účinnost palby organických prostředků PVO vlivem vysokého tempa postupu OMS a snížené možnosti využívání výsledků průzkumných radiolokačních prostředků,
- častá decentralizace palébného působení prostředků PVO.